

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI 48-AS FÜGGETLENSÉGI KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előljárók, papok és gazdasági egyleti tagok egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér.

Helyközi telefon 15. sz.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PÁL

LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyílt-tér sora 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és klíring 10,489. szám

Jogfosztó 67-esek.

(—gh) Negyven esztendeig szöklődött a magyar nemzet megalkuvó politikuskok vezetése alatt. Többé-kevésbé a régi jobbágy igában.

Negyven esztendőn át annyira sem tudtunk előhaladni, mint amennyire más nemzetek négy év alatt is előmennek. A minden nemzeti jogot elalkudni, feladni kész Tiszák, Khuen-Héderváryk, Fejérváryk, Kristóffyok állandó kerék-kötői valának a magyar nemzet legelembb jogai érvényesülésének...

„Fejétől bűdösödik a hal.” Hát aztán, hogy ne romlott volna meg egy ország, melynek ilyen és ezekhez hasonló fejei, vezér-alakjai állottak az élén?

Természetesen a vezéreknek önmagukhoz hasonló szolgálékü, mindenre kész nyájra volt szükségük. Így rendezkedtek be egészen az utolsó taluig, hogy a birka türelmű nép keserves munkával, sok nélkülözéssel szerzett adófilléreiből aztán minél tovább éljenek.

Kiérték, koldusbotra juttatták a nemzet igen nagy részét. Visszaélték a nemzet ama jó-hiszeműségével, hogy a mindig csak foglalatoskodó, szorgalmas méhecskéhez hasonlóan gyűjtőgető adófizető polgárság boldogulásáról a mindenkor kormány élén állók gondoskodnak... Hazudtak. Nem ez volt a céljuk, hanem elsősorban az osztrák érdekek hitvány szolgálata.

Mihelyt ötévről-ötévre a nemzet bizalmát kicsalták, etetéssel, itatással, Judás-pénzzel, hivatalos hatalommal önmagukat megválasztatták: oda se ügyeltek, sőt félrelétek maguktól az őket zsiros álláshoz, hatalomhoz jutató polgárságot.

Kizárólag önmagukról gondoskodtak. És különösen a választások közeledtével: uszályhordozó, — pribék bandájukhoz tartozó — minden önérték, hazafias gondolkodás nélkül követő szolgálknak dobtak egy-egy sovány, avagy zsirosabb koncot. Hogyne, hiszen a hóhérszolga is megkapja nyomorult bérét!... Ebből állott legfőbb munkájuk.

A hatalmat — féltő gondossággal beplántálták, elrendezték mindenütt, nehogy csalódás, meglepetés érhesse pióca-munkájukat. Így tettek a közelmúlt — négy év előtti — kormányalakításnál is.

Szinlelték a hazafiságot, hirdették a nemzet önálló berendezkedéséhez való jussát csak

azért, hogy a nagy többségben felszínre került 48-as függetlenségi Kossuth-párt valamiképpen önállóan kormányra ne juthasson és tiszta magyar nemzeti tartalmat oda bevinni képes ne lehessen.

Adták a jó hazafit. Nemzeti szint öltöttek és gondosan lefedték a szívükhöz közelebb álló sárga-fekete tollazatukat. Szajkolták a nemzeti igéket, de reszketve várták azt az előre kiszámított pillanatot, melyben a nagy függetlenségi pártban a viszály magvát elhinthetik, hogy darabokra törhessék... Kétfelé szakították. Most már darabokra is akarják törni, hogy Bécs kegyeiből ismét nyugodtan berendezkedjenek és Tisza István, az annyira szomorúan emlékeztetés Tisza Kálmán balkezes fia rendszerével, a nemzet nyakára üljenek: Nemzeti Munkapárt cégér alatt...

Minél kevesebb jogot, befolyást engedtek a teherviselő népnek, melyet egyszerűen az ő szekerüket kénytelen-kelletlen tologató igavonó állatnak tekintettek...

Igy rendezték be a nép közvetlen hatóságát képező közigazgatást is.

Udvarhelyvármegyének már az 1880 évi népszámlálás idejében 104,754 lakosa volt. Az 1886. évi XXI. t.-c. 24. §-a értelmében minden 500 lakos után egy törvényhatósági bizottsági tagot kellett volna választani, hogy a vármegye közönségének minden rétege részt vehessen és gyakorolhassa jogait a törvényhatósági közgyűléseken.

E szerint legalább 209 választott bizottsági tag kellett volna legyen és ugyanannyi a legtöbb adót fizetők sorából. E helyett 106 választott tagot alapítottak meg Ugron János akkori feldicsért alispán urék és így 206 bizottsági taggal kevesebb képviseli a vármegye közérdekű ügyeit s irányítja gyakran az ország közvéleményét is, mint a mennyinek törvény szerint feltétlenül jussa lenne hozzá.

És ez így van gyakorlatban immár harminc esztendő óta. Így van, mert így kívánta a 67-es jogfosztó, osztrák érdekeket szolgáló mindenkor kormány. Így követelte a vármegyei klikkuralom, mely a mindenkor 67-es főispánok körül csoportosult.

Nem akarták tíz évenként a törvénynek megfelelő számban

behozni a vármegye függetlenségi gondolkozású, önállóságra törekvő közönségét, mert akkor igen könnyen megeshetik vala, hogy a józan felfogású székelység darabont megyefőnököt, meg granicsár-küldöttet a főispáni székekben nem tűrt volna... Hát a kormányokhoz kínálkozó, alázatos bizalmi iratok!?! No azoknak is sokszor baja történt volna.

Itt is számoltak a 67-es munkások. Biztosították fölénnyüket, hatalmukat. Mit nekik egy kis törvénycsavarintás; minek a nép kezébe a jog; örüljön, ha feje alól kihúzzák a párnát és szájából kiveszik a kenyeret. Még jogot is adjanak!?!...

Nem, a most „Nemzeti Munkapárt” névre hallgató, e cégér alatt cinikus mosolygással behálózni készülő darabont-alakoktól: senki ilyesmit ne reméljen. Ezek most csak hatalmat akarnak. Hatalmat, melynek alapján a moslékos tálhoz, a husos fazékhoz juthassanak és Bécs felé földig hajolva, keserves filléreinket, testünket-lelkünket örökre bérbe adják az osztrák zsarnok uralomnak...

A politikai temető halottai a császár hívó szavára feléledtek. Minden önértékes, becsületes, hazáját szeretni tudó székely embernek csak egyetlen szavába kerül, hogy e kísértetek örökre visszamenjenek odjukba és onnan többé előalkalmatlankodni ne merészeljenek. Ezt az egy szót a közeledő választáskor mindenkinek hazafiúi kötelessége kimondani. Ez az egy szó más nem lehet, mint a nemzet önállóságáért becsületes harcot vívó függetlenségi zászló diadalhoz segítése.

Áldott legyen a perc, a pillanat, melyben a 48-as nemzeti lobogó győzelmét hirdethetjük, diadalát szent lelkesedéssel ünnepeljük.

De százszorosán átkozott az a nap, mely hazánk, nemzetünk boldogulásának sirját ássa és átkozott az a székely, ki hitvány, gyalázatos szolgabérért, Judás-pénzért hazáját elárulja.

Halljátok-e mit mond a költő:

„Szent hazaszeretet, mibe mártsam tollam?
Hogy dicső képedet híven lerajzoljam,
Oly híven, oly szépen,
Hogy megbüvöld, ki rád szemét fogja vetni,
Hogy örök tanýára tégy szert valamennyi Magyar kebelében!

Ti bálványimádók, hiúság rabjai!
Jertek, gyilkot fogok szívembe mártani,
Hadd freccsenjen vére
Szét fejeitekre... tán sikere leszén,
Tán megtértek tőle... jertek hozzám ezen
Új keresztelésre!...”

Egyek — a lemondásban.

Egy függetlenségi ujság szemére vetette Khuennek, hogy olyan elvre, gondolkodásra, fajra és hajlamra különböző menaszseria még sohasem volt együtt, mint a milyen az ő tábor.

— Nem baj — felelte Khuen — a fő csak az, hogy egyek legyünk a földadásban és a mindenről való lemondásban.

A külföld véleménye Magyarországról.

Az amerikai „Szabadság” közleménye a képviselőház utolsó üléséről.

Most, hogy Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága e havi rendes közgyűlésén foglalkozni fog Jász-nagykunszolgok vármegye átirata kapcsán a magyar képviselőházban történt incidenssel, alkalomszerűnek tartjuk amerikai legelőkelőbb magyar lap társunk következő érdekes cikkelyét közfigyelembe ajánlani, amely így szól:

A tintatartó dobálással tarkított sajnálatos képviselőházi botrány óta igen gyakran halljuk a nagyképek sopánkodó felkiáltását: „Mit szól mindehhez a külföld?!... Vége Magyarország tekintélyének!”

A sopánkodók megnyugtására nézzünk szembe ezzel az aggodalommal először általánosságban, aztán a botrányval kapcsolatban.

A külföldnek hazánkról táplált véleménye kétségtelenül nagyon fontos, ha ezt a véleményt a magunk javára ki tudjuk használni. De szomorúan tapasztaljuk, hogy a külföldet teljesen hidegen hagyja az a küzdelem, a melyet évtizedek óta Ausztria ellen folytatunk. Hidegen hagyja pedig azért, mert nem érti, mert a saját élehetlenségünk folytán a külföldet a küzdelem lényegéről sohasem világosítottuk fel. Azzal csak önmagunkat tudjuk áztatni, hogy Magyarország független ország. Csak önmagunk megnyugtására hivatkozunk minduntalan történelmi múltunkra, az ezer éves alkotmányra, a király és a nemzet közötti harmonia helyreállítására.

A külföld előtt be is kell bizonyítani függetlenségünket. És ez nagyon nehéz, szinte lehetetlen. A külföld tudja, hogy 1848-ban Magyarország függetlenségének a kivívására harcot indított Ausztria ellen. Azt is tudja, hogy ez a titáni küzdelem a magyar szabadságharc leveretéséről végződött. Ezen túl azután megszűnik a külföldnek rólunk táplált helyes véleménye. Általánosságban azt hiszik, hogy Magyarország mint önálló ország megszűnt létezni. A külföldi lapok mindig Ausztriáról és az osztrák császárról irnak. Látják, hogy a külügyi képviselőlet közös, hogy ön-

álló hadseregünk nincs, hogy a bankjegyeink közösek. Hogy a kereskedelmi szerződéseket a külállamokkal nem Magyarország köti. Minden közös intézmény, követség, konzulátus, hadsereg neve: „Austro-Hungarian”. Ebben a névben az „Austro” szó az első, a külföld emlékeztetésében tehát ez marad meg. Egyszóval a külföld az 1867-iki kiegyezést nem úgy fogja fel, mint két független ország meg egyezését: hanem abban az 1849-ben legyőzött Magyarország meghódolásának a törvénybe iktatását látja.

És ezt még csak rossz néven sem lehet vennünk a külföldtől. Mert azt valahogy megérti a külföld, hogy Magyarországnak más az érdeke, mint az osztrák császárnak. De azt minden ékesszólásunk dacára sem tudjuk senkivel megértetni, hogy Magyarország politikai és gazdasági meg erősödése, a magyar nemzeti állam kiépítése, a magyar király akaratán szenved hajótörést, hogy Magyarország nagygátételének, függetlenségének a magyar király a legmakacsabb ellenléte.

Ilyen viszonyok és ilyen körülmények között jobb, ha a külföld egyáltalán nem vesz rólunk tudomást, Mert hogy a gyengeségünkhöz mit szól, arra ne legyünk kíváncsiak. Elnyomott nemzetek iránt, különösen ha azoknak fényes történelmi múltjuk van, a külföld sajtója és közvéleménye rendszerint rokonszenvvel viseltetik. De ha az elnyomott nemzet megalkuszik elnyomójával, ha a nemzeti akarat meghunyászkodik a királyi akarat előtt, ha a lemondás politikájának termékeny talaja van, akkor nincs jogunkban a külföld rokonszenvére apellálni.

És most nézzük a külföld véleményét egy specifikus esettel, a képviselőházi botrányról kapcsolatban. Megfigyelésünk az amerikai sajtóra terjed ki.

Amerikának még a legkisebb vidéki lapja is tudomást vett a képviselőházi botrányról. Szenzációs című táviratok számoltak be a parlamenti történet eseményekről, a tintatartók dobálásáról, Khuen és Serényi megsebesüléséről. Ezekben a táviratokban egy új fogalommal találkozott az amerikai lapok sok milliónyi olvasója. Megtudták, — ha egy sajnálatos eset kapcsán is — hogy van magyar parlament és van magyar miniszterelnök. Sőt azt is sejtették, hogy ebben a magyar parlamentben valami nagy erőszakosságot követhetett el a miniszterelnök, hogy ilyen botrányok fejlődtek belőle. Az amerikai sajtó — egy-két gunyos megjegyzés, az amerikai parlamenti viszonyokkal való összehasonlítás kivételével — lényegileg nem foglalkozott a botrányval, kicsinylőleg Magyarországról nem írt.

Azoknak pedig, a kik az ország tekintélyét a külföldi véleménytől féltik, a következőket jegyezzük meg:

Magyarország tekintélyét a külföld előtt sokkal jobban aláássa Tiszának és a választói jog többi elleniségének az az ismételt kijelentése, hogy a magyar nép még nem érett meg az általános választói jogra. Senkinek sem áll jogában a magyar népet a külföld előtt úgy festeni, mint a mely nem tud a választói joggal élni, mert nincs elég értelmi képessége, szellemi ereje.

Mindig arról szavalnak Magyarországon, hogy tartsunk lépést a nyugati kulturákkal fejlődésével. És a mikor ezt az első lépést meg kellene tenni, akkor a nagyhangu hazafiak aggodalmasan visszarántják a nemzetet a haladás útjáról a maradiság iszapos mocsarába.

Magyarország egy belső átalakulás előtt áll. Ennek az átalakulásnak folyamatát lehet ideig-óráig megakadályozni. Meggátolni azonban nem lehet. Ha az átalakulás, az új belső berendezkedés megtörténik — és úgy történt meg, hogy azt nem kell szögyelnünk — ha a nemzeti akarat diadalmaskodni fog, ha sikerül felépíteni az egységes magyar nemzeti államot, biztosítani a magyar faj hegemoniáját, akkor büszkén léphetünk a külföld ítélőszéke elé és erőnk tudatában nem kell a külföldtől rokonszenvet koldulni.

Méhészet.

Teendők kezdő méhészek számára.

Tizenhárom évi méhészkedésem alatt egyetlen egy tél sem volt a méhek telelésére olyan kedvező, mint a folyó 1910-ik év. Ha áprilisban is olyan időjárás lett volna, mint február és március hóban, most a méhek rajzásra készen volnának. Az áprilisi időjárást nem mondhatom a legrosszabbnak, de nem is hozott semmit a méhészetre, csak egy átmeneti hónap volt. A kijáró méhek a hirtelen időváltozás miatt oly nagy számban hullottak, illetve maradtak oda naponként, hogy a szaporodás nem eözte meg az apadást, s így április 30-án is abban az állapotban voltak, mint 1-én.

Május hó sem a legkedvezőbbben jelent meg. Ha az esőzés huzamos ideig tartana, a mi talán nem fog bekövetkezni, abban az esetben hiába van a tengernyi sok gyümölcsfa virág a méhek számára, mert nem tudják kihasználni. S ha így történne, gyümölcs sem igen sok teremne, mert a virágokat a méhek nem tudnák megtermékenyíteni, a melyre pedig csakis a méhek vannak hivatva és a mely virág nem lesz általuk megtermékenyítve, abból gyümölcs nem lehet. A méhek a virágokért lettek és a virágok a méhekért vannak.

Azért azonban bármint történjék is, semmi aggodalmunk ne legyen, mert az idő hibáit és mulasztásait kitudjuk pótolni, ha magunkat úgy rendezzük és úgy dolgozunk, mint azt az idő megkívánja.

Minden munkánkban arra kell a legnagyobb figyelmet fordítanunk, hogy semmit se igen korán, se pedig későn ne tegyünk, hanem annak idején, mert a korai, mint a késői munka célhoz nem vezet.

A méhesaládok fejlődését figyelemmel kísérjük és midőn az ablaknál levő kereteket is ellepik a méhek, mindig két kerettel nagyobbítjuk a költőtér. A berakandó keretek vagy teljesen kiépített munkásléppel vagy egész műléppel legyenek ellátva; üres keretet nem tehetünk, mert azt a méhek hereléppel építenék ki.

A kiépítés végett berakandó műlépek elhelyezésének itt van az ideje. Megjegyzem, hogy csak is erős törzsek alkalmasak az építésre. A gyenge törzseknek mindig teljesen

kiépített kereteket kell adni. Ha tartalék-lép nem volna, az erős törzsektől el kell venni és helyébe műlépet tenni; ők gyorsan kiépítik azt. Az erős törzsektől elvett kiépített üres kereteket beadhatjuk a gyenge méhesaládoknak. Ezen eljárás csak az olyan kezdőnek szükséges, ki még tartalék lépekkel nem rendelkezik.

Egy méhesaládnak egyszerre 1—2 műlépnel többet nem kell letenni. A gyengébb családoknak 1, az erősebbeknek 2 műlép elegendő, s mikor azt kiépítették, ismételtetjük mindaddig, míg a költő-ür megtelik. A műléppel felszerelt keretet mindig lehetőleg a költő-ür felső keretsorába kell tenni, mert ott a leggyorsabban és legszebben építik ki.

Az üveg ajtó levétele után kiszedjük mind a két sor keretét, a míg fiasítást érünk vagy találunk. A fiasításos keret mellé a költő-ür felső keretsorába 1 műlépes keretet, utána egy kiépített, megint egy műlépet, a műlép után egy kiépített keretet teszünk, az alsó keretsorba is vissza rakjuk az onnan kiszedett kereteket, melyhez a felső sorból egy keret hozzá tételük.

A ki akarja, az alsó sorba is tehet műlépes keretet, ott is kiépítik, csak mindig úgy kell alkalmazni, hogy a műlépes keret teljesen kiépített keret közé legyen téve és az ablaknál is, illetve a záró-keretek kiépített keretek legyenek, mert az ablaknál nem építik a műlépet szabályosan.

A ki mézre számít vagy dolgozik, az mikor a költő-ür megtelik méhvel, addig nyissa meg a mézűrt, míg a méhek rajzásra nem gondolnak, mert ha hosszabb ideig zsufolva vannak a költő-ürben, rajzásra készen lesznek és akkor hiába nyitjuk meg a mézűrt, úgy is kiráznak.

A ki pedig szaporítani akarja méhállományát, hagyja meg a 20 kereten a míg vagy műrajt, vagy természetes rajt veszen belőle, azután szabályozhatja, a mint a szükség kívánja.

Székelyzsombor, 1910. május 5.

Ambrus András,
méhész.

Kortes ballada.

Ugron János.*

Hová nyargalsz nyakra-főre
Kevély Ugron János?

„Megyek a városba,
Régi városomba,
Az én muszka választóim
Látogatására”.

— Ne menj oda, ne menj
Kevély Ugron János!

A választóidnak
Nagy hibái vannak.
Nagy hibái: három.
„Nem bánom, nem bánom,
Hogyha harminchárom
Hibájuk vagyon is”.

— Legelső hibája,
Hogy sánta a pártod.
„Nem bánom, nem bánom,
Tőlem lehet sánta.
Csináltatok vélek
Ha kell vérszerződést.
Igéretek nékik sok pénzt;
Itallal kenegetem,
Szép szóval becézem
Pártom sántaságát”.

* Egy ugyane címet viselő Udvarhelyszéki ballada után szabadon átírva. (Magyar Könyvtár. 52. szám, 56. oldal.)

— Másik nagy hibája:

Haragos az a párt
Mindörökké dul-ful,
Neveletlen kis öcsédet
Hogyna egyszer megharagszik
Kiüzi a Házból!
„Nem bánom ha haragos is
Én nem félek tőle
S neveletlen kis öcsikém
Majd ki áll előle”.

— Harmadik hibája:

Borissza egy tagja.
Hajnalan megkezd
Vacsorakor végzi.
Boros feje borosságát
Tányér, fazék érzi.
„Nem bánom, nem bánom
Teli van a pince,
Ha megtelik buksi feje
Akár ki is öntse”.

S elment Ugron János,
El . . . muszka-pártjához.

— Hová nyargalsz nyakra-főre
Kevély Ugron János?
„Nem vagyok már többet
Kevély Ugron János!
Hires-neves pártom
Kiűzött a Házból,
Megyek már világgá:
Neveletlen kis öcsém
Ha föl nem fogadnak”.

Közigazgatási ülés.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága e havi rendes ülését tegnap a tagok élénk részvételével tartotta meg. Az egyes havi jelentéseket, a tisztai főorvosét kivéve, melyet Szabó Endre aljegyző olvasott fel, mind a rendes előadók terjesztették elő.

Napirend előtt az elnöklő főispán Horváth Iván új pénzügyigazgató helyettest üdvözölte, beajánlván a bizottságnak. Horváth elfoglalta helyét és kérte a bizottság támogatását. Megígérte, hogy a törvények keretén belül örömmel tesz szolgálatot a vármegye adózó közönségének.

Majd Kisgyörgy Sándor távol maradását igazolták és a jelentéseket vetették tudomásul.

Az alispáni jelentés szerint múlt hónapban 90 drb egy évre érvényes utlevelet adtak ki. Ezzel kapcsolatosan Haller János gróf erős kifejezésekkel aposztrofálta a választási hangulatot és kérte a bizottságot, hogy az alispánt utasítsák a közönség tájékoztatására szolgáló falragasz kibocsátására. Kölesönös érdek, — úgy mond a gróf ur — hogy a választó közönség „a csöcseléket leszorítsa.” Az alispán kijelentette, hogy falragasz útján figyelmezteti a lakosságot az esetleges rendzavarások következményeire. (Reméljük, hogy e falragaszokon a köztisztviselők féktelen korteskedéseiről is szó lesz.)

A közegészségügy kedvezőtlenebb volt, mint a megelőző hóban. Több falusi iskolát a járványos betegségek miatt bezártak. A közkórházban 218 beteget ápoltak. A tanfelügyelők 22 iskolát meglátogattak és jóleső örömmel regisztráljuk, hogy a városi rómkath. elemi iskola oktatását jelesnek minősítették. Tényleg a barátok mindent elkövetnek iskolájuk magas színvonalára emelése érdekében. Gyerkes Mihály és Gál Imre áll. isk. igazgató tanítóknak a tanügyi lap szerkesztését a minisztérium engedélyezte.

Az adók meglehetősen kis mennyiségben folytak be. Természetesen csak azok fizetnek most, akik nem tudják, hogy ex-lex van és fizetni nem muszáj. Egyenes adóban 10,880, hadmentességi díjban 138, bélyegdíjban 5482, dohányjövedékben 3529 koronával és így több, mint 20,000 koronával kevesebb folyt be a múlt év hasonló havánál.

Az utak jók voltak és úgy a törvényhatósági, mint az állami utak mentén akácfákat ültettek. Ezért Szobotka Rezső műszaki tanácsos elismerést érdemel. Vajha jó fajta gyümölcsfákat is ültetnének az utak mentén. Ez sem ártana.

Az állategészségügy jó volt, a tavaszi vizsgálatokat befejezték. Az időjárás nagyon kedvező volt. Ugy az őszi mint a tavaszi vetések kitünőek és igen jó termésre van kilátás. Takarmány ára leszállt és a marha-árak emelkedtek. A juhállomány feltűnően szaporodott. A székelői földi kirendeltség nem (?) működött, mivel az ex-lex miatt a segélyforrások bedugultak.

Főispán bejelenti, hogy Székelyudvarhely székhellyel gazdasági felügyelői állást rendszeresített a földmívelésügyi miniszter. Lendvay Elemér már ki van nevezve és június 1-én állását elfoglalja.

A vármegyei központi alispáni vizsgálatának jegyzőkönyvét tudomásul vették.

Nagy vitát provokált a helybeli ref. kollegium építési engedélyének ügye. Hozzá szóltak: Gönczi Lajos, Mikes János gróf, Vajda Ferenc, Rhédei János, Szobotka Rezső, Sebesi alispán és végül is egyhangúlag elfogadták az alispán véghatározatát, mely szerint a régi falakat a kőingró részen lebontják és megfelelő utcavonalba építenek egész új tervszerint.

Az oláhfalvi központi választmányal belügyminiszter tisztába jöni nem tudott és így az összes iratokat rendbehozatal végett leküldötte. Kiadták a múlt ülésen delegált fegyelmi bizottságnak. Jelenleg Vass Gáspár a központi választmány jegyzője és így baj nem lesz a közelgő választásnál.

Szántó Lajosné cselédjét egy kutya megmarta és kórházba került. A költségeket a gazdára hárították, mivel a kutya tulajdonosa iránt viszkéreseti joga van.

Vagyontalanság címén igen sok kutya gazdájáról törölték az adóterhet. Ezzel kapcsolatosan az alispánt utasították, hogy jövőre a szabályrendeletet oda módosítsák, hogy a nem fizetők kutyái kiirtassanak.

A városfalvi unitárius lelkésznek az iskola kutyára való eddigi vizhasználatát biztosították és a tanító felelősségét mellőzték. Jövőhagyták Nagy Lajos árvátfalvi közs. isk. tanító választását.

Végül Stratzinger Emil kir. tanácsos, pénzügyigazgató vett bucsut — Haller főispán ur jóvoltából az ülés bezárása után — a bizottság tagjaitól. Bucsuzása valóban mindenkit érzékenyen érintett.

Meghatva mondok köszönetet — úgy mond — a kitüntető bizalomért és valóban azért a ritka támogatásért, mellyel évek hosszú során, felelté nehéz és felelősségteljes állásomban, működésem ideje alatt engem elhalmozni kegyesek voltak.

Fogadják a Mélt. főispán ur és a mélyen tisztelt közigazgatási bizottság mindnyájan és egyenként legbensőbbben érzett hálás köszönetemet. Tisztelettel kérem, jövőben is engem jóindulatukban megtartani méltóztassanak. Isten éltesse mindnyájukat nagyon sokáig. Éljenek!

Sebesi János dr. alispán fejezte ki a bizottság nevében legteljesebb elismerését Stratzinger Emil kir. tanácsos valóban méltánylást érdemlő, igen érdemes működése felett. Biztosította a bizottság minden tagjának szeretetéről és viszont kéri, hogy jó emlékébe tartsa meg.

Lelkes éljenzés kísérte az alispán közvetlen szavait és mindenki őszinte sajnálattal bucsuzott a köztisztelés és szeretetben álló pénzügyigazgatótól.

HIREK.

— Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy a kiérdemesült megyefőnök korteskoeciját egy Cseresznyés megyehajduval nem ékesítette;

mondják, hogy az „uniformisos ur” nem volt egy tüzoltó;

mondják, hogy darabont János uraság Cseresznyés diszhajduval Oklándra nem azért utazott, mintha vele egy tából cseresznyét akart volna enni;

mondják, hogy „magán. családi és más ügyekben” szabadságolt fő-kortés köztisztviselőink megrendszabályozására a vármegyeházán nagy előkészületek folynak;

mondják, hogy a választások kiírásával a kedélyek magasabbra, a votumok ára legmasabbra nem hágott;

mondják, hogy Szakáts Zoltán a közszállítási üzletet a muszkapárti önjelölt üzletnél jövedelmezőbbnek nem találta;

mondják, hogy Ugron Zoltán a főmuszkák beszédeit grammofon utján nem szándékozik előadni a kereszteri kerületben;

mondják, hogy az oklándi főszolgabíró hordóra állva, a Heltai-féle jelölésnél nem hívta a publikumot „ösi szokás szerinti tokányra”;

mondják, hogy kortesuton jövőmenő köztisztviselőink felhalmozódott hivatali munkáit a „Nemzeti Munkapárt” fogja majdan elvégezni;

mondják, hogy míg a köztisztviselők korteskorutakon iszonyu józansággal — grancisári parancsra — mászkálnak, az itthon levők nyakába nem zudul többlet munka;

mondják, hogy az oláhfalvi atyafiak kijózanodtak és pénzérdek választást nem csinálnak;

mondják, hogy azt a köztisztviselőt, kit a grancisár eddig magához nem idézett, mint unikumot — spirituszba helyezve fogják a jövő században mutogatni;

mondják, hogy az oklándi muszkapárti kirándulás alkalmából egyetlen kotlós-tojás sem hullott a kéj-utazókra;

mondják, hogy a héten egy Kállay Tamást éljenztöt sem büntetett a szolgabíróság 200 koronára;

mondják, hogy a grancisár megyefőnök hatalmaskodása — választások után nem sülyed O-fokra;

mondják, hogy Ugró János a választás lejártával kánai menyegzőt Fernengel-borral nem rendez;

E hírek valódiságáért rem vállal felelősséget a szerk.

— **A király** tegnap Budapestre érkezett. Holnaptól kezdve hétfőn és csütörtökön, ünnepnapok kivételével — általános kihallgatásokat tart, a melyekre előjegyzéseket a kabinetiroda naponta 9 és 1 óra között elfogad.

— **Elnapolt vármegyei közgyűlés.** Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának e hó 14-ikére kitűzött rendes közgyűléset e hó 20-ikára (péntekre) halasztoták. A tárgysorozat egyéb tekintetben nem változik. A közgyűlés 20-án d. e. 10 órakor fog kezdődni.

— **Dr Ságó Manó** hirneves közgazdasági író, kit az oklándi választókerületben Homoródsztpálon óriási lelkesedéssel 48-as függetlenségi Kossuth-párti programmal közelebből jelöltek, pünköszt ünnepére az oklándi kerületbe érkezik és megtartja programbeszédét az egyes községekben. A választók értelmisége és tulajdoni többsége, nagy lelkesedéssel várja képviselőjelöltjét s fogadására a legnagyobb előkészületek folynak. Megválasztása biztos.

— **Pártirodák.** Dr. Valentsik Ferenc pártirodája Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 34. szám alatt a földszinten van. Dr. Kállay Tamás pártirodáját pedig ugyancsak Székelyudvarhelyt a „Központi-szálló”-ban és Korondon a Szálasy-féle kereskedés külön helyiségében rendezte be.

— **Hock János nálunk.** Mint lapunkat értesítik, Hock János e hó 19-én városunkba érkezik Dr. Kállay Tamás függetlenségi képviselőjelölt támogatására. Meglátogatják Oroszhegy, Zetelaka és Korond községeket, hol a környékeliek is részt vesznek.

— **A felsősófalvi tüzkárosultak** segélyezésére Györfly Lajos asztalosmester polgártársunktól Székelyudvarhelyről 4 koronát kaptunk, melyet a kir. adóhivatalnál levő alapba fogunk beszolgáltatni.

— **Megszalasztott munkapárti jelölt.** Lapunk zártakor vettük azt a mostanában éppen nem szokatlan hírt, hogy az egyik muszkapárti képviselőjelöltet tegnap este Agyagfalván közáporral fogadták. Kocsisa elhajtott és a jelölt véres fejjel, kalap nélkül szaladt a falu végén reá váró fogatáig. Kimerülten, az ijedségtől halálsáppadtan vetette magát az úlésre és mikor a szomszéd faluból kölönként kalappal, súlyos sebekből borítva hazaérkezett, erősen felfogadta, hogy a hazafiatlan muszkapárti jelöltség tovább viselésére, még a Dárius kincseért sem vállalkozik. A különben így „szalmájában” derék fiu megmaradásához kevés remény van. Muszkapárti körökben nagy rémületet keltett az eset és attól félnek, hogy még a legnagyobb étvágyu muszkák is visszalépnek. Jól is tesszik, hiszen úgy is mind megbuknak.

— **Ravasz cigányok.** Csendes Ádám és Bocsel Biri azon ürügy alatt, hogy ők felsősófalvi tüzkárosultak, bejárták a szomszédos községeket s mindenütt nagy eredményt értek el. A könyörületes szívű emberek bőségesen méltányolták az „égett” cigányok képzelte veszteségeit. Székelybethlenfalván azonban rajtavesztettek csalafintaságukon. A csendőrség lefűlte és átadta a járési szolgabírósnak, honnan Háromszékre hazatoloncolták.

— **„Savoy”** Nagyszállója Budapest, VIII. József-körut 16. a Nemzeti Színház közvetlen közelében. A főváros legszebb és legmodernebb szállodája 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. Lift. Hideg és melegvíz minden szobában. Szobák 3 koronától feljebb. Első-rangu etterem.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Parajd, 1910. május hó 9-én.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

A „Székely Udvarhely” című lap folyó ávi május hó 1-én megjelent számának „Hírek” rovatában a parajdi tüzkárosultak segélyezésére gyűlt adományok elszámolására nézve és a parajdi segélyző bizottságot érintő támadásra vonatkozólag, mivel ennek csak most jutottam tudomására, a bizottság nevében van szerencsém válaszolni.

Valótlan azon állítás, hogy a parajdi tüzkárosultak segélyezésére gyűlt adományokról a számadás még nem történt volna meg. Ezen számadás még 1907. év elején a vármegye akkori alispánjához beterjesztetett. De úgy látszik a kíváncsi vagy kíváncsiak nem tudják azt, hogy az ily segélyző bizottságok a felsőbb hatóság ellenőrzése alatt állanak és hogy a felsőbb hatóságnak kell rendes számadás útján beszámolniok.

Különben — úgy látszik — a kíváncsi még azt sem tudja, hogy mikor volt a tűz Parajdon, tehát igazat kell adjak az általa kieszt tűz alkalmából begyűlt adományokról számadás nem történt.

Tisztelettel kérem ezen soraimnak legközelebb megjelenő lapjában való közlésére.

Tisztelettel:

Klór Vilmos

községi jegyző,

mint a segélyző bizottság volt egyik tagja.

*E rovat alatt közlöttekért a beküldő a felelős. Szerk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A. A. Sz. — A méhészeti közleményekre mindig szorítunk helyet. Tisztán politikából nem élünk meg. Kérjük tehát jövőre is gyakorlati értékes tapasztalatainak leírását Szíves üdvözléssel!

Választónak. Aki Kossuth Ferencet nem tiszteli, az a függetlenségi elveknek igazi harcosa nem lehet. A koalícióban a függetlenségi törekvések nem érvényesülhettek. Hiszen éppen ez volt az oka a koalíció felbomlásának. A 67-esek becsapták a 48-asokat, Csak addig maradtak együtt, míg a 67-esek malmára folyt a víz. Mihelyt a 48-as elvek felé tereltek a csatornát, minden 67-es bökibűt az addig gondosan eltakart osztrák és üreskézzel utnak engedték a 48-as tábornak. Ezt a rut játékot kell most megboszulva minden igaz magyar azzal hogy a 67-es muszkapártiaknak hátat fordítson és 48-as képviselőjelölteket szavazatával támogassa.

Vizsgai igen csinos magyar diszitással, kettős színnyomással, finom-famentes papíron, Betegh Pál könyv- és papirkereskedésében kaphatók.

Magyar Könyvtitli Folyóirat

havi folyóirat a könyvtitli ismeretek fejlesztésére. Főszerkesztők: Kárpáti Béla és Trautmann Henrik. Társzerkesztők: Kuntner Róbert, Szél Jenő, Zsengeri Manó. Megjelenik minden hó első napjain egy és fél ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 8 K, fél évre 4 K. Egyes szám ára 80 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Mester-u. 27. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhiv.

Ne feledje el

hogy a hirdetések hasznára lesz.

Aki nálunk hirdet annak sikere van.
A hirdetés szövegezésében szívesen segítünk; kíváncsiak kliséit is beszerzünk.

Hirdetőinknél történő megrendelésénél a „Székely-Udvarhely”-re szíveskedjék hivatkozni.

3053—1910 tkvi. szám.

Hirdetmény.

Sándortelke községre nézve az 1892. XXIX. t. c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztével.

Ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886 évi XXIX. t. c. 15 és 17 §§-ai alapján ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5 és 6 §-ában és az 1891 évi XVI. t. c. 15 §-ának a pontjában foglalt kiegészítéseit is valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7 §-a és az 1891. XVI. t. c. 15 §-b pontja alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis 1910. évi november hó 15-ig bezárólag a tkvi hatóságához nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltja után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

2. hogy mindazok, akik az 1886 évi XXIX. t. c. 16 és 18 §-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az

1889. XXXVIII. t. c. 5 és 6 §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1910. évi november hó 15. napjáig bezárólag a telekjegyzőkönyvi hatóságához nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok kik az 1 és 2 pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. c. 16 §-a alapján történt bejegyzéseket sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekjegyzőkönyvi hatóságához 6 hónap alatt, vagyis 1910. évi nov. hó 15-ig bezárólag a tkvi hat. nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltja után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekjegyzőkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint telekjegyzőkönyvi hatóság.

Oklánd, 1910. évi április 30-án
Dr Földes Miklós s. k. kir. albiró.

«A kiadvány hitelesül.»

1—3.

Teutsch Károly
 kir. telekjegyzővezető.

B O R I

Fernengel Gyula székely-udvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

2630—1910 tkvi. szám.

Árverési hirdetmény.

Az oklándi királyi járásbíró, mint telekjegyzőkönyvi hatóság közli, hogy a Baróti tákarékpénztár végrehajtónak Bertalan Lajosné Torma Mária viniszkapusztai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 1500 korona tőkekövetelés és ennek 1908. december 8-tól járó 8 százalékos kamata 58 K 40 fillér perbeli 33 K 60 fillér végrehajtási már megállapított valamint jelenlegi 30 korona és a még felfüggő költségeknek nemkülönben Ince Gyula baróti lakos csatlakozott végrehajtónak 1200 korona tőke. 1800 koronának 1891. január 2-től augusztus 30-ig és 1200 koronának 1891. augusztus 30-tól járó 6 százalékos kamatai és 50 korona 40 fillér költségéből álló követelésének kielégítése végett az 1881. évi 60. t. c. 144 §-a alapján és a 146 §-a értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék az oklándi kir. járásbíró, mint telekjegyzőkönyvi hatóság területén levő a bibarcfalvi 404 számú telekjegyzőkönyvben A + 30—33 hrszámú kert faház udvara 656 korona 7058 hrsz. kaszálóra 3 korona, 22022 hrsz. legelőre 14 korona, 27852 2785 a2 hrsz. legelőre 20 korona kiküldési árban és pedig csatlakozott végrehajtó javára csupán ezen ingat-

lanokra, továbbá a bibarcfalvi 55 számú telekjegyzőkönyvben A + 25 hrsz. kertre 13 korona, 1343 hrsz. szántóra 5 korona ezennel megállapított kiküldési árban elrendeltetik.

Az árverés megárlására határozott időül 1910. évi június 16. napjának d. e. 10 órája Bibarcfalva község házához tüzetik ki.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1. en 3333 l. M. számú rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elism. vényt átszolgáltatni. Vevő köteles a bánatpénzt a vhn 25 §-a értelmében kiegészíteni.

Kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság.
 Oklándon 1910. április hó 6-án
Dr Földes Miklós s. k. kir. albiró.
 «A kiadvány hitelesül.»

Teutsch Károly
 kir. telekjegyzővezető.

Unitáriusoknak

gen becses Konfirmációi Emlék a **Demeter Dénes** homoródvárakosfalvi lelkész által írt, az E. K. T. 280—902. sz. alatt elfogadott és ajánlott gazdag tartalmu, sok képpel megjelent 84 oldalas könyv. Füzve 40 f. kötve 60 fillér. Kapható Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt.

1848

eredeti angol, francia és amerikai toalettmódel közöl a **BUDAPESTI BAZÁR** egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingyen mutatványssámmot küld a „**BUDAPESTI BAZÁR**” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-ut. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legerjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len

legjobb magyar gyártmányú diszlelépapirok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos levélpapirok és borítékok, levél-kártyák, gyász- 20-féle helybeli felvétel. Képes levelezőlapok Nagyválaszték tájképes virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

k ö n y v k ö t é s z e t é t

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélírótollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, disztollszárak. Írónok, fekete, színes és másoló-ironok, notes-ironok, csavariironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, iron-hegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajelző kréták, színes kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDÜ, hegedüvonó, hurok, hegedü-iskola, hegedü-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. Hangoló-sipok és rinák. Monogrammok fehérnemű és levélpapirjelzésre. Kézi nyomda. Különböző bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári árban.

Állandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok.

u. m. községi, körjegyzői, szolgabíróági, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

Mindenféle színű, nagyságu, súlyu és minőségű irodai és iro-

PAPIROSK

vonalzott és sima levélpapirok, vonalzott és rovatos papirok, rajzpapirok, írógeppapirok, csomagoló és selyempapirok, másolópapirok, itató-papirok, szűrőpapirok, torta- és befőző-papirok, könyvkötő-papirok és papírkülönlegességek. Kártyapapirok.

Lemez-papirok minden sulyban. hangjegypapirok. Sorvezetők.

Írókártyák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépirási és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszkek, klozetpapirok, szivarkahüvely, szivarka s névjegytárcák. Dohány-ésszivartárcák bőrből és fémből. Bőrtárcák, pénzes-érszények, okmány és irománytáskák.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi **középiskolákban** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** rak-tára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárcá és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák, tolltokok, itató-deszkák, olaj-s zfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szönyeg szegek, kapesok stb.